

25.06.2014

269/03.030.301/2014

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Viite
Lausuntopyyntönne LVM 138/05/2014

LAUSUNTO KANSALLISESTA BIG DATA -STRATEGIASTA

HSL toteaa, että liikenne- ja viestintäministeriö on laatinut Big datasta ja datan avoimuudesta strategialuonnoksen, joka pääpiirteissään tukee HSL:n liiketoiminnan kannalta merkittäviä kehityskohteita.

Big datalle käsitteenä, kuten strategiankin alkusivuilla todetaan, ei ole yhteisesti jaettua ja yksikäsitteistä määrittelyä. Jotta käytännön työskentely eri toimialoilla saisi selkeämmän raamin, pitäisi myös laaditussa strategialuonnoksessa nostaa esiin konkreettisia keskeisiä kysymyksiä, joiden ratkaisemiseksi eri toimijoiden on tehtävä saumatonta yhteistyötä.

Fyysinen liikkuminen ja liikenne ovat olennainen osa yhteiskuntaamme. HSL:n rooli tässä on keskeinen. Informaatio- ja tietopalveluiden avulla voidaan parantaa toimintojen suunnittelua ja niiden fyysistä sijoittumista kaupunkirakenteessa. Samoin voidaan tarjota entistä paremmin kysyntää vastaavia liikenne- ja liikkumispalveluita yksilöllisiin tarpeisiin. Liikennetiedon tehokas hyödyntäminen Big data-tasolla yhdistettynä kuluttajien ja ympäristön tuottamaan käyttäytymis- ja sensoridataan tarjoaa mahdollisuuden ottaa paras hyöty irti perinteisestä infrastruktuurista. Tarpeeton liikkumissuorite minimoidaan samalla, kun taataan ihmisten ja hyödykkeiden vapaa ja joustava liikkuminen. Suomi ja Helsingin seutu ovat kooltaan ja infrastruktuurin tasoltaan sekä monimuotoisuudeltaan oivia paikkoja uusien ratkaisujen konkreettiseen testaamiseen. Kansainvälisessä yhteistoiminnassa korostetaan myös eri toimijoiden mahdollisuutta osallistua täällä investointeihin tai kokeiluihin – toki myös omalla riskillään.

Big datan hyödyntäminen liikennepalveluissa on osin jo tätä päivää, mutta paljon enemmän voidaan tehdä. Jotta syntyy palveluita, on oltava dataa ja varsinaisen datan on oltava mahdollisuuksien mukaan maksutonta. Julkiset toimijat, jotka tuottavat dataa, ovat ilman vahvaa syytä toimia toisin velvollisia jakamaan tuottamaansa dataa mahdollisimman tehokkaasti edelleen hyödynnettäväksi. Liiketoiminnan Big datan ympärillä on perustuttava datan analysoimiseen, jatkojalostamiseen tai siihen tukeutuvien palveluiden tekemiseen. Raakadatan jakaminen tarvitseville suoraviivaisesti ja edullisesti mahdollistaa liiketoiminnan ja uudet innovaatiot. Ehdotamme, että datan avoimen tiedon ohjelmassa selvitetään data-aineistojen maksuttomuuden mahdollisuus.

25.06.2014

269/03.030.301/2014

Big datan hyödyntäminen vaatii korkealuokkaista tieto- ja viestintäinfrastruktuuria, jonka on toimittava kaikissa olosuhteissa aukottomasti ja tietoturvallisesti. Rakennettaessa Big datan päälle sovelluksia ja jalostettaessa dataa edelleen, on online-vaatimus ja tiedon tuottaminen sitä tarvitseville monissa tapauksissa itsestään selvä

Joskus, mutta säännöllisesti syntyy tilanteita, joissa sovellusten loppukäyttäjät eivät voi hyödyntää palveluita, koska tietoverkko (esim. mobiilidataverkko) on ylikuormittunut. HSL:n kannalta juuri tällaisissa tilanteissa ylikuormittuneelta alueelta pitäisi pystyä välittämään kriittistä perusdataa edelleen jalostettavaksi. Jos tiedon välittäminen sovellusportaaseen tapahtuu samaa tietoverkkoa käyttäen kuin mitä sovellusten loppukäyttäjät käyttävät, epäonnistuu sekä tiedon tuottaminen että jalostaminen. Tämän seurauksena tiedon hyödyntäminen ei onnistu riippumatta hyödyntämispaikasta tai ajankohdasta.

Olisikin tärkeää, että tietoa tuottaville julkisille tai yleishyödyllisille toimijoille pystyttäisiin tarjoamaan julkinen viranomaiskäyttöön soveltuva priorisoitu, tehokas ja kohtuuhintainen dataverkko, joka palvelisi kaikkea päivittäistä toimintaa.

HSL ja sen edeltäjät ovat omassa toiminnassaan toimineet jo toistakymmentä vuotta avoimen datan puolesta jakamalla suunniteltua liikenne-, aikataulu- ja reittitietoa sähköisesti ja määrämuotoisesti kolmansille osapuolille edelleen hyödynnettäväksi ja jatkojalostettavaksi. Tietomäärien kasvaessa myös tietotarpeet kasvavat. Kansalliset toimintatavat, joita datan tuottajien ja niiden hyödyntäjien oletetaan noudattavan, on tärkeää määritellä.

Avoimen datan ja avoimen sovelluskehitystyön osalta yhteistyö on jo pidemmän aikaa ylittänyt kansalliset rajat. Esimerkiksi reittioppaan kehittämisen suhteen yhteistyötä on tehty mm. hollantilaisten ja englantilaisten kumppanikoodarien ja sopivien organisaatioiden kanssa.

Lisätietoja antavat ryhmäpäällikkö Kerkko Vanhanen ja tietohallintopäällikkö Soili Haapala.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihniemi
toimitusjohtaja

Kerkko Vanhanen
ryhmäpäällikkö

Soili Haapala
tietohallintopäällikkö

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo